

Biblioteksdirektør Claudia Knauer, her sammen med ledende bibliotekar Eva Nielsen, Sønderborg, glæder sig over den positive udvikling i Sønderborg og snart også i Haderslev. I Tønder og Aabenraa er der ingen flytteplaner. Foto: Sven Geissler

Tyske mindretalsbiblioteker rykker sammen med danske folkebiblioteker

Det giver flere læsere, flere brugere, fælles arrangementer og øget synlighed, siger det tyske mindretals biblioteksdirektør.

FREMGANG

Niels Ole Krogh
nok@fla.de

Aabenraa. En voldsom stigning i udlånet, i antallet af brugere og en øget synlighed i bybilledet. Det er nogle af de fordele, biblioteksdirektør Claudia Knauer fra Verband Deutscher Büchereien Nord-schleswig fremhæver på baggrund af seks år med samme adresse som det danske folkebibliotek i Sønderborg.

- Jeg forventer nøjagtig den samme udvikling i Haderslev, hvor vi fra næste år vil være at finde i Bispen, der hvor det danske bibliotek holder til, siger hun.

Det er med opbakning fra byrådene i de to sønderjyske købstæder, at mindretalsbiblioteket ligger under samme tag som det danske.

Wow – er I hér?

- Sjovt nok har vi fået flere kommentarer a la »wow, det er så flot at se jer i byen. Jeg vidste slet ikke I var her«. Det er jo ret sigende, for vi har jo mange årtier bag os i byen. Vi ser nu mange flere danskere blandt vore lånere. De kommer for at låne af vores righoldige tilbud af fagmagasiner på tysk, tyske rejseguides og faglitteratur. Viden, som vi har et meget stort udvalg af. Og det, vi ikke har, kan vi hurtigt skaf-

fe, for vi er koblet op på det tyske bibliotekssystem syd for grænsen, siger Claudia Knauer.

Hun kan ikke sætte tal på, hvor mange danskere der har fået sig et lånerkort til det tyske bibliotek.

- Ifølge København-Bonnerklæringerne må der ikke spørges ind til det. Men vi ved, at der er tale om en markant stigning, siger bibliotekschefen.

I Haderslev forlader biblioteket en gammel villa på den mondæne Åstrupvej til fordel for 190 kvadratmeter på 1. sal i Bispen. Der er glas hele vejen rundt, hvilket giver mulighed kraftige signaler om, at her kan der lånes tyske bøger og andre medier.

Fælles sag

- Vi kommer også til at reklamere for hinandens arrangementer, siger Claudia Knauer, der også her regner med et stort publikum for den del af kulturtilbuddet.

I Sønderborg ligger biblioteket i noget, der ligner et kulturpalads. Navnet er Multikulturhuset. Det er en gammel saneret lagerbygning midt på byens nye havnefront. Indgangen er fælles, og her er også ud over det danske folkebibliotek med et for de nordiske lande karakteristisk tårnhøjt niveau også café, Sønderjyllands Kunstskeole og lokaler, der kan bruges af byens foreninger.

FAKTA

Stigende tal

Det tyske bibliotek i Sønderborg havde før corona cirka 460 registrerede lånere. Det steg til 706 under pandemien og er nu oppe på 835.

Udlånet var sidste år på 23.771 bøger og andre medier. Det tal var for de første tre kvartaler af i år steget til 26.013.

Besøgstallet blev næsten fordoblet i 2022 sammenholdt med 2021: Fra 9704 til 18.022.

teristisk tårnhøjt niveau også café, Sønderjyllands Kunstskeole og lokaler, der kan bruges af byens foreninger.

- Vi er ikke, som kollegerne i Sydslesvig er, bange for at miste identitet ved at dele hus med flertalsbefolkningens biblioteker. Vi giver folk adgang til tysk sprog og kultur og svarer også gerne på dansk, hvis vi bliver tiltalt på dansk. Alle medarbejdere er tosprogede.

- Men vi kommer ikke til at have danske og tyske bøger til at stå side om side. Vi deler adresse, men jeg går ikke ind for, at bibliotekerne bliver lagt sammen.

Claudia Knauer ved også, at en del af de nye brugere er at finde blandt de mange hundrede tyskere, der i forbindelse med coronapandemien er flyttet til Sønderborg Kommune de seneste år.

Velkomst med pose

- Vi har udleveret velkomstposer til et sted mellem 200 og 300. Her bydes de nye medborgere velkommen til at blive en del af den tyske kirke, af vores kulturelle hovedorganisation, BDN og så selvfølgelig også hos os, siger hun.

Nu er der snart dansk og tysk bibliotek med samme adresse i to af de sønderjyske købstæder. Hvad er planen i de to andre, Aabenraa og Tønder?

- Her sker der ikke ændringer. I Aabenraa har vi vores centralbibliotek, som deler adresse med en række af vore andre tyske foreninger og institutioner. Her er det danske bibliotek også i nye rammer i det kendte nysanerede Folkehjem.

- I Tønder har vi et lille parcelhus, som ligger på skolens matrikel. Har vi også SFO og

børnehave som naboer, så vi ligger godt der, siger biblioteksdirektøren. I Tinglev har der været flere tilløb til et øget samarbejde, men det trækker ifølge Knauer ud på ubestemt tid.

50 år gammel ide

- Vi er rigtig glade for det, vi har opnået, og sjovt nok, så havde vi ideen allerede i 1970, der skulle så bare gå 50 år. Heldigvis er tiden gået mod tilgivelse og forståelse. Vi har haft meget urolige tider. Dem kan man ikke bare slette, siger direktøren med henvisning til grænsekampen og tiden, da mange mindretalstyskere sluttede op bag naziregimet.

- For ikke længe siden deltog vi i et fagligt bibliotekmøde, der var henlagt til Sydtyrol, hvor der er tysk flertal i den italienske region.

- Her har alle biblioteker både tyske og italienske titler og medier. De tysksprogede købte ind til de italiensksprogede og vise versa. Så vi kan og skal ikke udelukke større forandringer i fremtiden, fastslår Claudia Knauer.

Multikulturhuset i Sønderborg rummer både det danske og det tyske bibliotek, en kunstskeole, café og lokaler til arrangementer. Arkivfoto: Kira Kutscher